

UZASADNIENIE

D. C. w pozwie wniesionym w dniu 19 września 2014 r. domagał się zasądzenia od (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S. kwoty 40.230,13 zł, w tym kwoty 8.111 zł tytułem wynagrodzenia za sierpień 2012 r. wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 1 września 2012 r., kwoty 2.2027,75 zł tytułem wynagrodzenia za okres od 1 do 8 września 2012 r. wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 9 września 2012 r. oraz kwoty 30.091,38 zł tytułem ekwiwalentu za urlop wypoczynkowy za lata 2008-2012 wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 9 września 2012 r. Ponadto domagał się zasądzenia kosztów postępowania według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, iż jego umowa o pracę z pozwaną spółką została rozwiązana z dniem 8 września 2012 r. Do tego dnia świadczył pracę, a pracodawca nie wypłacił mu wynagrodzenia za pracę za miesiąc sierpień 2012 r. i wrzesień 2012 r. (do momentu rozwiązania umowy). Podał również, że nie wykorzystał urlopu wypoczynkowego w pełnym wymiarze i nie uzyskał należnego ekwiwalentu: za rok 2008 za 10 dni, za rok 2009 za 9 dni, za rok 2010 za 15 dni, za rok 2011 za 24 dni za rok 2012 r. za 20 dni.

W dniu 6 października 2014 r. wydano w sprawie nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym obejmujący dochodzone kwoty.

Pozwana (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w S. w sprzeciwie od nakazu zapłaty wniosła o oddalenie powództwa i zasądzenie na swoją rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W sprzeciwie tym pozwana spółka argumentowała, iż umowa o pracę zawarta z D. C. była nieważna wobec brzmienia art. 210 ksh i nigdy nie był on pracownikiem pozwanej. W pozostałym zakresie, argumentacja zawarta w sprzeciwie dotyczyła przyczyn rozwiązania z powodem umowy o pracę bez zachowania okresu wypowiedzenia i kwestii działania D. C. na szkodę pozwanej spółki.

Jednocześnie pozwana spółka podniosła zarzut przedawnienia co do należności z tytułu ekwiwalentu za urlop wypoczynkowy za lata 2008-2010, wskazując, iż w części, w której roszczenie powoda nie zostało przedawnione, tj. za lata 2011-2012 powód wykorzystał urlop w naturze. W dalszej kolejności pozwana podniosła zarzut potrącenia przysługującego jej roszczenia z tytułu kary umownej za naruszenie przez D. C. zakazu konkurencji, dochodzonego przez nią w postępowaniu toczącym się przed Sądem Okręgowym w Ł. w sprawie o sygn. akt (...) z ewentualnie uznanymi przez sąd za zasadne roszczeniami powoda w tym postępowaniu.

Powód wskazywał w toku postępowania na brak prawnej możliwości potrącenia roszczenia pozwanej spółki z dochodzonym przez powoda w niniejszym postępowaniu roszczeniami z tytułu wynagrodzenia za pracę i ekwiwalentu za urlop.

Wyrokiem częściowym z dnia 29 kwietnia 2016 r. Sąd zasądził na rzecz powoda od pozwanej spółki kwoty dochodzone przez niego z tytułu wynagrodzenia za pracę za miesiące sierpień i wrzesień 2012 r. (k. 535).

Wyrok ten uprawomocnił się z dniem 20 maja 2016 r.

Postanowieniem z dnia 29 kwietnia 2016 r. zawieszono postępowanie w niniejszej sprawie w części dotyczącej ekwiwalentu za urlop wypoczynkowy do czasu zakończenia postępowania w sprawie (...), toczącej się przed Sądem Okręgowym w Ł. na podstawie art. 177 § 1 pkt 1 k.p.c. Podjęto je w dniu 7 czerwca 2019 r.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

D. C. został zatrudniony w (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w S. w dniu 1 lutego 2008 r., na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony, w pełnym wymiarze czasu pracy. W okresie od 1 lutego 2008 r. do 31 marca

2009 r. zajmował on stanowisko prezesa ds. rozwoju, w okresie od 1 kwietnia 2009 r. do 12 lutego 2010 r. dyrektora zarządzającego, a od 12 lutego 2010 r. stanowisko prezesa zarządu.

Przez cały okres zatrudnienia D. C. był członkiem zarządu (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S., przy czym od dnia 12 lutego 2010 r. pełnił on funkcję prezesa jej zarządu (w rozumieniu KSH).

Umowa o pracę, ze strony (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S., jak i aneksy do umowy o pracę zostały podpisane przez A. G. (1), pełniącą funkcję pełnomocnika Zgromadzenia wspólników tejże spółki, posługującą się niekiedy również pieczętą pełnomocnika zarządu.

Dowód: umowa o pracę z dnia 1.02.2008 r. – k. 2 akt osobowych powoda cz. B, porozumienie zmieniające z dnia 1.04.2009 r. – k. 9 akt osobowych powoda cz. B, aneks do umowy o pracę z dnia 12.02.2010 r. – k. 14 akt osobowych powoda cz. B, świadectwo pracy z dnia 9.09.2012 r. – k. 3 akt osobowych powoda cz. C, przesłuchanie powoda D. C. w charakterze strony – k 626 w zw. z k. 455-456, k. 533v, dane z KRS

W ostatnim okresie zatrudnienia wynagrodzenie zasadnicze D. C. wynosiło 8.111 zł.

Dowód: aneks nr (...) do umowy o pracę z dnia 19.01.2011 r. – k. 17 akt osobowych powoda cz. B, lista płac k. 426

Pod koniec sierpnia 2012 r. D. C. uniemożliwiono wstęp do siedziby spółki. Mimo tego aż do dnia 8 września 2012 r. nadal świadczył pracę na jej rzecz, przy czym poza siedzibą spółki. W tym czasie nadal zajmował się sprawami spółki, dużo czasu spędzał w kancelarii prawnej w sprawie z powództwa aktorów przeciwko (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w S. o wynagrodzenie za spektakl, a także w sprawie pozwów przeciwko studentom o zapłatę czesnego od studentów. W tym czasie D. C. był także w Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego w sprawach dotyczących dokumentacji spółki. Zajmował się też projektami unijnymi, kontaktując się z biurami, które obsługiwały te projekt. M.in. w projekcie L+ we wrześniu 2012 r. kończył się termin naboru i należało przygotować projekt. Spotkania w tej sprawie odbywały się w siedzibie biura E..

Dowód: przesłuchanie powoda D. C. w charakterze strony – k 626 w zw. z k. 455-456, k. 533v

W dniu 8 września 2012 r. pracodawca rozwiązał z D. C. umowę o pracę bez zachowania okresu wypowiedzenia. Z tą datą wystawione zostało mu świadectwo pracy.

Niesporne, a nadto dowód: oświadczenie o rozwiązaniu umowy o pracę – k. 20-21, przesłuchanie powoda D. C. w charakterze strony – k 626 w zw. z k. 455-456, k. 533v, świadectwo pracy z dnia 9.09.2012 r. – k. 3 akt osobowych powoda cz. C

W okresie zatrudnienia D. C. w (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w S. w siedzibie spółki w S. nie pracowała w niej S. K. (1). Została ona zatrudniona, wchodząc w skład zarządu spółki, dopiero w sierpniu 2012 r.

Dowód: przesłuchanie S. K. (1) za stroną pozwaną – k. 514-515 (transkrypcja k. 615-617), przesłuchanie powoda D. C. w charakterze strony – k 626 w zw. z k. 455-456, k. 533v,

Wymiar urlopu D. C. wynosił 26 dni w ciągu roku.

Niesporne, a nadto dowód: przesłuchanie powoda D. C. w charakterze strony – k 626 w zw. z k. 455-456, k. 533v

Zgodnie z praktyką przyjętą u pracodawcy, D. C. każdorazowo kiedy korzystał z urlopu wypoczynkowego, składał pisemne wnioski urlopowe.

Nigdy nie korzystał on z urlopu, nie dając temu formalnego wyrazu w dokumentach.

Dowód: przesłuchanie powoda D. C. w charakterze strony – k 626 w zw. z k. 455-456, k. 533v

Dla D. C. była prowadzona przez dział kadr ewidencja czasu pracy.

Dowód: ewidencja czasu pracy powoda za okres 2008-2012 – k. 43-45, protokół kontroli PIP – k. 26-31

W poszczególnych latach pracy D. C. wykorzystał następującą liczbę dni urlopu:

- w 2008 r. 14 dni (z przysługujących mu 24 dni),
- w 2009 r. 17 dni (z przysługujących mu 26 dni),
- w 2010 r. 11 dni (z przysługujących mu 26 dni),
- w 2011 r. 2 dni (z przysługujących mu 26 dni),
- w 2012 r. nie wykorzystywał urlopu (z przysługujących mu proporcjonalnie 20 dni)

Dowód: ewidencja czasu pracy powoda za okres 2008-2012 – k. 43-45, protokół kontroli PIP – k. 26-31

Wysokość ekwiwalentu za jeden dzień urlopu wypoczynkowego D. C. wynosi 386,24 zł.

Dowód: wyliczenie ekwiwalentu – k. 425, lista płac k. 426

D. C. bezskutecznie zwracał się pisemnie do byłego pracodawcy o wypłatę należności z tytułu umowy o pracę.

Dowód: pismo z dnia 19.09.2014 r. – k. 46, pismo z dnia 6.09.2012 r. z dowodami nadania – k. 24-25

D. C. zwrócił się do Państwowej Inspekcji Pracy o interwencję, a przeprowadzona kontrola potwierdziła brak wypłaty należności pracowniczych. W postępowaniu z wniosku o ukaranie S. K. (1) jako reprezentującej pracodawcę (...) spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością w S., została ona przez Sąd Rejonowy Szczecin - Prawobrzeże i Zachód w S. Wydział V Karny wyrokiem z dnia 8 stycznia 2013 r. uznana za winną m.in. niewypłacenia D. C. wynagrodzenia za sierpień 2012 r. oraz ekwiwalentu za urlop wypoczynkowy. Wyrok ten jest prawomocny.

Dowód: protokół kontroli PIP – k. 26-31, wyrok nakazowy z dnia 8.01.2013 r. w sprawie (...) Sądu Rejonowego Szczecin-Prawobrzeże i Zachód w S. – k. 38-39

(...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w S. w dniu 27 grudnia 2010 r. zawarła umowę o zakazie konkurencji w trakcie trwania stosunku pracy oraz w okresie 3 lat po ustaniu stosunku pracy. Umowa ta przewidywała m.in. zobowiązanie pracownika do zapłaty kary umownej w kwocie 500.000 zł za naruszenie zakazu konkurencji.

Dowód: umowa o zakazie konkurencji z dnia 27.12.2010 r. – k. 20 w aktach osobowych powoda cz. B.

Pozwem z dnia 1 października 2012 r. wytoczonym w Sądzie Okręgowym w Ł. S. (...) w S. wniosła o zasądzenie od D. C. kwoty 500.000 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia wytoczenia powództwa tytułem kary umownej za naruszenie zakazu konkurencji. Sprawa ta została zarejestrowana w tamtejszym Sądzie pod sygn. akt (...),

Dowód: pozew z dnia 1.10.2012 r. w sprawie (...) – w aktach sprawy (...) (załączonych do akt sprawy niniejszej)

Wyrokiem z dnia 24 sierpnia 2018 r. wydanym w sprawie o sygn. akt (...) Sąd Okręgowy w Ł. VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych zasądził od D. C. na rzecz (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S. tytułem kary umownej za naruszanie zakazu konkurencji kwotę 118.800 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 2 października 2012 r., oddalając powództwo w pozostałym zakresie.

Po rozpoznaniu apelacji (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S., wyrokiem z dnia 21 lutego 2019 r. wydanym w sprawie o sygn. akt (...) Sąd Apelacyjny w Ł. III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych zmienił

zaskarżony wyrok Sądu Okręgowego w Ł. tylko w ten sposób, iż ustalił datę początkową płatności odsetek ustawowych na dzień 21 stycznia 2013 r., oddalając apelację w pozostałej części.

Dowód: wyrok Sądu Okręgowego w Ł. z dnia 24.08.2018 r. w sprawie (...) wraz z uzasadnieniem – k. 1708, k. 1714-1747 – w aktach sprawy (...) (załączonych do akt sprawy niniejszej), wyrok Sądu Apelacyjnego z dnia 21.02.2019 r. – k. 1801 – w aktach sprawy (...)/(...) (załączonych do akt sprawy niniejszej)

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Powództwo dotyczące roszczenia o zasądzenie ekwiwalentu za urlop wypoczynkowy, choć uzasadnione co do zasady, podlegało oddaleniu w całości.

O zasadności roszczenia powoda o wynagrodzenie za pracę za miesiąc sierpień i wrzesień 2012 r. przesądzono natomiast prawomocnie w wyroku częściowym tutejszego Sądu, wydanym w dniu 29 kwietnia 2016 r.

W zakresie prawa powoda do ekwiwalentu za urlop, w pierwszej kolejności należało rozpoznać zarzut strony pozwanej co do nieważności umowy o pracę powoda z uwagi na nieważność umowy o pracę powoda. Pozwana podniosła, że umowa ta została podpisana przez pełnomocnika zarządu pozwanej, nie zaś przez pełnomocnika Zgromadzenia Wspólników, a więc niezgodnie z treścią art. 210 ksh. Jak wynika jednak z zeznań powoda, a także z analizy dokumentów znajdujących się w aktach osobowych powoda, A. G. (2), która podpisała się w imieniu pracodawcy pod umową o pracę powoda, a także podpisywała się pod szeregiem dokumentów pracowniczych powoda w trakcie zatrudnienia (m.in. pod aneksami do umowy o pracę) w istocie pełniła funkcję pełnomocnika Zgromadzenia Wspólników pozwanej spółki i jedynie zamiennie używała pieczętki z oznaczeniem pełnomocnika zarządu, którą również dysponowała.

Ponadto należy stwierdzić, że nawiązanie stosunku pracy wymagające zgodnego oświadczenia woli pracownika i pracodawcy (art. 11 k.p.) może nastąpić nie tylko przez wyraźne i ujęte w formie pisemnej oświadczenia woli, ale również przez złożenie oświadczeń dorozumianych, wynikających z zachowania stron. Na gruncie prawa pracy uznaje się przy tym możliwość zawierania umów przez osobę (organ) niemający formalnego umocowania do dokonania takiej czynności. Stanowisko to potwierdza orzecznictwo, w którym akcentowane jest, że przeciwko restryktywnemu ujęciu reprezentacji zakładu (przy zawieraniu umowy o pracę) przemawiają także względy praktyczne. Powszechnie akceptowaną jest konstrukcja zawarcia umowy o pracę przez tzw. dopuszczenie pracownika do pracy. Polega ona na uznaniu, że do powstania stosunku pracy lub jego kontynuacji po ustaniu okresowej umowy o pracę wystarczającym zdarzeniem - traktowanym jako oświadczenie woli uprawnionego organu zakładu pracy - jest umożliwienie pracownikowi wykonywania pracy przez odpowiedniego kierownika pracy (chyba, że co innego wynika z całokształtu okoliczności). Nie może być akceptowany pogląd, że pracownik powinien sprawdzać w rejestrze handlowym, czy osoba dopuszczająca go do pracy lub zawierająca z nim umowę jest uprawniona do tych czynności (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 5 marca 1996 r. I PZP 2/96 OSNP 1996/19/286).

Ustalenia stanu faktycznego w niniejszej sprawie doprowadziły do uznania, iż powód D. C. został prawidłowo zatrudniony, włączony do grupy pracowniczej, postrzegany był jako pracownik, prowadzono dla niego akta osobowe i sporządzano dokumentację płacową. Dopełniono wobec niego formalności w zakresie ubezpieczeń społecznych i fiskalnych. Powód świadczył pracę, otrzymywał za nią należności, a finalnie rozwiązano z nim umowę o pracę i wystawiono mu świadectwo pracy. Był traktowany jak pracownik, a w okresie zatrudnienia kwestia wątpliwości co do ważności jego zatrudnienia nie była podnoszona. Nawet jeśli przyjąć, że A. G. (2) nie miała uprawnień do podpisania w imieniu pracodawcy umowy z powodem (a w postępowaniu takie ustalenia nie zostały poczynione) to fakt dopuszczenia powoda do pracy sankcjonuje więź pracowniczą między stronami (por. też wyrok Sądu Najwyższego z dnia 31 sierpnia 1977 r., I PRN 112/77, z dnia 12 grudnia 2001 r., I PKN 735/00, OSNP 2003 nr 23, poz. 570, z dnia 5 listopada 2003 r., I PK 633/02, OSNP 2004 nr 20, poz. 34. 6, z dnia 5 listopada 2003 r., I PK 23/03, z dnia 6 października 2004 r., I PK 488/03, OSN 2005 nr 10, poz. 145). Należy zauważyć, że także pozwana spółka pozywając D. C. przed Sądem Okręgowym w Ł. VIII Wydziałem Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w sprawie (...) o zasądzenie kary umownej za naruszenie zakazu konkurencji pozwała go jako byłego pracownika spółki, powołując się

na treść zawartą z nim umowy o charakterze pracowniczym. Wybiórcze traktowanie charakteru stosunku prawnego istniejącego pomiędzy danymi stronami przez te strony, w zależności od sytuacji procesowej, jest niedopuszczalne.

Główna linia argumentacji procesowej pozwanej opierała się na nieważności umowy o pracę i działaniach powoda na szkodę uczelni. Pozwana jako wnioski dowodowe w sprzeciwie zgłosiła dowód z zeznań świadków T. S., M. M., E. P., S. J., A. Ż., K. P., dowód z przesłuchania S. K. (2) w charakterze strony pozwanej oraz dowody z akt sprawy (...) prowadzonej przez Komisariat Policji S.-P., akt rejestrowych (...) sp. z o.o., akt rejestrowych (...) sp. z o.o., akt sprawy dotyczącej rozpatrzenia wniosku z dnia 20 sierpnia 2012 r. o ponowne rozpatrzenie sprawy dokonania w rejestrze uczelni niepublicznych i związków uczelni niepublicznych wpisu w dotyczącego założyciela (...) (...) C. B., akt sprawy dotyczącej przeniesienia pozwolenia na utworzenie (...) (...) C. B., akt sprawy prowadzonej przed Sądem Okręgowym w S. III Wydziałem Karnym o sygn. akt (...). Wszystkie te wnioski dowodowe złożono na okoliczność działania D. C. na szkodę pracodawcy. Mając na uwadze, iż przedmiotem sporu było prawo do wynagrodzenia powoda i ekwiwalentu za urlop, w sprawie istotna była okoliczność świadczenia przez powoda pracy w okresie spornym i wykorzystania przez niego urlopu wypoczynkowego w okresie zatrudnienia w pozwanej spółce. W konsekwencji, na podstawie art. 227 k.p.c., ww. wnioski dowodowe zostały oddalone (wniosek o przesłuchanie S. K. (1) częściowo). Zgodnie z art. 227 k.p.c. przedmiotem dowodu są fakty mające dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie. Skoro zatem przedmiotem postępowania dowodowego są tylko fakty mające istotne znaczenie dla merytorycznej oceny dochodzonego roszczenia, to domaganie się przez stronę przeprowadzenia dowodów na inne okoliczności, nie może być uwzględnione przez sąd orzekający, ponieważ prowadziłoby to przewlekłość postępowania sądowego (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 lutego 1997 r., I PKN 71/96, OSNP 1997, nr 19, poz. 377; wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 13 kwietnia 2006 r., III AUa 35/06, Apel.-W-wa 2006, nr 4, poz. 16).

Wnioski dowodowe pozwanej spółki o zwrócenie się do Akademii (...) w Ł., (...) w G., (...) (...) w S., Studium (...), (...) Związku (...) w celu uzyskania informacji czy powód studiował w okresie spornym na tych uczelniach, o przesłanie harmonogramu zajęć na tych uczelniach, udzielenie informacji czy powód uczestniczył w okresie spornym w szkoleniach, zawodach, zajęciach sportowych również podlegały oddaleniu. Wnioski te złożono bowiem dopiero w dniu 16 grudnia 2015 r., podczas, gdy sprzeciw od nakazu zapłaty pozwana spółka złożyła w dniu 3 listopada 2014 r., są one więc spóźnione i prowadzące do przedłużenia postępowania. Podstawą był tu przepis art. 217 § 2 k.p.c. Pozwana nie uprawdopodobniła przy tym, aby zgłoszenie tychże wniosków dowodowych na tym etapie postępowania nastąpiło bez jej winy bądź aby uwzględnienie dowodów nie miało spowodować zwłoki w rozpoznaniu sprawy. Art. 217 § 2 k.p.c. stanowi wyraz dyskrecjonalnej władzy sędziego i ma na celu przeciwdziałanie przewlekłości postępowania, co jednak nie może się odbywać kosztem prawa stron do wykazania swoich racji. System dyskrecjonalnej władzy sędziego jest najbardziej racjonalnym z systemów koncentracji materiału procesowego. Sąd powinien zatem każdorazowo dokonywać oceny, czy twierdzenia o okolicznościach faktycznych oraz dowody na ich poparcie są zgłaszane przez strony bez zwłoki. Jednocześnie należy założyć racjonalność obu stron procesowych. W niniejszej sprawie strona pozwana, już po zapoznaniu się z treścią pozwu miała świadomość, jakie kwestie są sporne (w toku postępowania nic się w tym zakresie nie zmieniło), a zatem na jakiej płaszczyźnie rysuje się konflikt, co pozwalało jej wskazać odpowiednie wnioski dowodowe, w tym również wnioski w zakresie wykorzystywania przez powoda urlopu wypoczynkowego. Przywołany przepis art. 217 § 2 k.p.c. uprawniał Sąd do pominięcia środków dowodowych, jeżeli okoliczności sporne zostały już dostatecznie wyjaśnione lub jeżeli strona powołuje dowody jedynie dla zwłoki.

Analiza materiału dowodowego zebranego w sprawie, w tym głównie zeznań powoda, analiza treści protokołu kontroli Państwowej Inspekcji Pracy, treści wyroku nakazowego wydanego Sąd Rejonowy Szczecin - Prawobrzeże i Zachód w S. Wydział V Karny w dniu 8 stycznia 2013 r., a w końcu ewidencji czasu pracy powoda za okres sporny (co do których to dowodów brak podstaw do odmówienia im wiarygodności) doprowadziły do przyjęcia, iż powód nie wykorzystał za lata 2008 – 2012 urlopu wypoczynkowego w zakresie wskazanym w pozwie. Mianowicie za rok 2008 powód nie wykorzystał 10 dni urlopu, za rok 2009 - 9 dni, za rok 2010 - 15 dni, za rok 2011 - 24 dni za rok 2012 r. - 20 dni. Przeciwwagą dla tych dowodów nie mogły być zeznania S. K. (1), przesłuchanej za stronę pozwaną (jako ówczesny prezes zarządu spółki), która przez niemal przez cały okres zatrudnienia powoda w pozwanej spółce nie była jej pracownikiem i nie mogła mieć żadnej wiedzy w tym zakresie.

Zgodnie z przepisem art. 171 § 1 k.p., w przypadku niewykorzystania przysługującego urlopu w całości lub w części z powodu rozwiązania lub wygaśnięcia stosunku pracy pracownikowi przysługuje ekwiwalent pieniężny.

Strona pozwana zgłosiła zarzut przedawnienia co do roszczeń starszych niż za okres trzech lat wstecz licząc od dnia wniesienia pozwu w oparciu o przepis art. 291 § 1 k.p., w myśl którego roszczenia ze stosunku pracy ulegają przedawnieniu z upływem trzech lat od dnia, w którym stało się wymagalne. W myśl zaś przepisu art. 292 k.p. roszczenia przedawnionego nie można dochodzić, chyba że ten przeciwko komu roszczenie przysługuje, zrzeka się korzystania z przedawnienia; zrzeczenie dokonane przed upływem przedawnienia jest nieważne.

Zasadą jest, że początek biegu przedawnienia przypada w dniu wymagalności roszczenia. Dzień ten przypada w dacie ustalonej przepisami jako dzień obowiązku wypłaty świadczenia lub dopełnienia obowiązku określonego przepisami indywidualnego prawa pracy. Według powszechnie przyjętego zapatrywania roszczenie jest wymagalne, gdy uprawniony ma możliwość żądania zaspokojenia roszczenia, to jest domagania się od dłużnika określonego zachowania się w sposób realizujący uprawnienie wierzyciela. Prawo pracy wyklucza możliwość zrzeczenia się przez pracownika prawa do urlopu wypoczynkowego (art. 152 § 2 k.p.). Jeżeli urlop nie został wykorzystany w naturze, ulega przekształceniu w prawo do ekwiwalentu – w dniu rozwiązania lub wygaśnięcia stosunku pracy, chyba że strony postanowiły o przeniesieniu niewykorzystanego urlopu do następnego zatrudnienia na warunkach określonych w art. 171 § 3 k.p. Jak wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 29 marca 2001 r. (sygn. akt I PKN 336/00), z dniem rozwiązania stosunku pracy prawo pracownika do urlopu wypoczynkowego w naturze przekształca się w prawo do ekwiwalentu pieniężnego za niewykorzystany urlop. W tym też dniu rozpoczyna bieg termin przedawnienia roszczenia o ekwiwalent pieniężny za niewykorzystane w naturze, w tym nieprzedawnione urlopy wypoczynkowe. Przedawnienie należy rozpatrywać oddzielnie dla każdego roku kalendarzowego, z uwzględnieniem zmiany terminu na udzielenie zaległego urlopu, jaka nastąpiła z dniem 1 stycznia 2012 r. na mocy ustawy z dnia 16 września 2011 r. o redukcji niektórych obowiązków obywateli i przedsiębiorców (Dz.U. z 2011 r., nr 232, poz. 1378). Na podstawie art. 1 pkt 1 tejże ustawy termin ten przesunięto do dnia 30 września następnego roku kalendarzowego. Nowy termin udzielenia zaległego urlopu objął urlop za 2011 r. i lata następne. Nie ma więc zastosowania do urlopów za lata wcześniejsze. Poprzednio obowiązujące regulacje przewidywały udzielanie zaległego urlopu do końca marca następnego roku. Od tej daty najpóźniej należy liczyć trzyletni termin przedawnienia roszczenia za lata wcześniejsze niż 2011. Jak stwierdził Sąd Najwyższy, rozpoczęcie biegu tego terminu następuje bądź z końcem roku kalendarzowego, za który urlop przysługuje, bądź najpóźniej z końcem pierwszego kwartału roku następnego, jeżeli urlop został przesunięty na ten rok z przyczyn leżących po stronie pracownika lub pracodawcy (wyrok z dnia 11 kwietnia 2001 r., sygn. akt I PKN 367/o, OSNP z 2003 r., nr 2, poz. 38).

Wobec powyższego, mając na uwadze, iż powód wniósł pozew w dniu 19 września 2014 r., to roszczenia za lata 2008, 2009 i 2010 należało uznać za przedawnione. Żądanie ekwiwalentu za urlop co do roku 2008 r. przedawniło się z dniem 31 marca 2012 r., żądanie ekwiwalentu za urlop co do roku 2009 r. przedawniło się z dniem 31 marca 2013 r., a żądanie ekwiwalentu za rok 2010 – z dniem 31 marca 2014 r. W pozostałym zakresie roszczenie było nieprzedawnione.

Zasady obliczania wymiaru urlopu określone zostały w rozdziale 1 działu 7 kodeksu pracy. Zgodnie z treścią art. 155(1) §1 k.p. w roku kalendarzowym, w którym ustał stosunek pracy z pracownikiem uprawnionym do kolejnego urlopu, pracownikowi przysługuje urlop u dotychczasowego pracodawcy w wymiarze proporcjonalnym do okresu przepracowanego u tego pracodawcy w roku ustania stosunku pracy, chyba że przed ustaniem tego stosunku pracownik wykorzystał urlop w przysługującym mu lub wyższym wymiarze. Wymiar urlopu wypoczynkowego powoda, z uwagi na jego wieloletni staż pracy, wynosił 26 dni w skali roku (art. 154 §1 k.p.). Jak stanowi art. 155(2a) §1 i 2 k.p. przy ustalaniu wymiaru urlopu na podstawie art. 155(1) k.p. kalendarzowy miesiąc pracy odpowiada 1/12 wymiaru urlopu, a niepełny miesiąc kalendarzowy zaokrągla się w górę do pełnego miesiąca. Przy ustalaniu wymiaru urlopu na podstawie art. 155(1) i 155(2) niepełny dzień urlopu zaokrągla się w górę do pełnego dnia art. 155 (3) § 1 k.p. Sposób wyliczenia ekwiwalentu za urlop wypoczynkowy określa rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 8 stycznia 1997 r. w sprawie szczegółowych zasad udzielania urlopu wypoczynkowego, ustalania i wypłacania wynagrodzenia za czas urlopu oraz ekwiwalentu pieniężnego za urlop (Dz.U.1997.2.14). Ekwiwalent pieniężny za urlop

wypoczynkowy, zwany dalej "ekwiwalentem", ustala się stosując zasady obowiązujące przy obliczaniu wynagrodzenia urlopowego, ze zmianami określonymi w § 15-19 (§ 14 ww. rozporządzenia). Ekwiwalent za niewykorzystany przez pracownika urlop wypoczynkowy oblicza się:

- 1) dzieląc sumę miesięcznych wynagrodzeń ustalonych na podstawie § 15-17 przez współczynnik, o którym mowa w § 19, a następnie,
- 2) (14) dzieląc tak otrzymany ekwiwalent za jeden dzień urlopu przez liczbę odpowiadającą dobowej normie czasu pracy obowiązującej pracownika, a następnie,
- 3) mnożąc tak otrzymany ekwiwalent za jedną godzinę urlopu przez liczbę godzin niewykorzystanego przez pracownika urlopu wypoczynkowego (§ 18 ww. rozporządzenia).

Współczynnik służący do ustalenia ekwiwalentu za 1 dzień urlopu ustala się odrębnie w każdym roku kalendarzowym i stosuje przy obliczaniu ekwiwalentu, do którego pracownik nabył prawo w ciągu tego roku kalendarzowego. Współczynnik ustala się, odejmując od liczby dni w danym roku kalendarzowym łączną liczbę przypadających w tym roku niedziel, świąt oraz dni wolnych od pracy wynikających z rozkładu czasu pracy w przeciętnie pięciodniowym tygodniu pracy, a otrzymany wynik dzieli się przez 12. Jeżeli pracownik jest zatrudniony w niepełnym wymiarze czasu pracy, wartość współczynnika, ustaloną zgodnie z ust. 2, obniża się proporcjonalnie do wymiaru czasu pracy tego pracownika (§ 19 ww. rozporządzenia).

W zakresie nieprzedawnionym powodowi przysługiwało 26 dni urlopu za 2011 r., z czego wykorzystał on 2 dni urlopu (pozostało 24 dni) i 20 dni urlopu za 2012 r., z czego nie wykorzystał urlopu wcale (pozostało 20 dni). Wyliczony przez pozwaną ekwiwalent za urlop wypoczynkowy za jeden dzień wynosił niespornie 386,24 zł, co po przemnożeniu przez 44 dni dawało należną kwotę 16.994,56 zł.

Roszczenie to należne jest wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 9 września 2012 r., tj. od dnia następnego po rozwiązaniu stosunku pracy stron. Podstawą jest tu art. 481 §1 i 2 k.c. (znajdujący zastosowanie z uwagi na treść art. 300 k.p.), w myśl którego jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi, przy czym jeżeli stopa odsetek nie była z góry oznaczona należą się odsetki ustawowe.

W pozostałym zakresie powództwo dotyczące roszczenia o zasądzenie ekwiwalentu za urlop podlegało oddaleniu (na zarzut pozwanej) jako że roszczenia te były przedawnione (za lata 2008-2010).

W dalszej kolejności, po podniesieniu zarzutu przedawnienia, pozwana spółka podniosła zarzut potrącenia przysługującego jej roszczenia z tytułu kary umownej za naruszenie przez D. C. zakazu konkurencji, dochodzonego przez nią w postępowaniu toczącym się przed Sądem Okręgowym w Ł. w sprawie o sygn. akt (...) z ewentualnie uznanymi przez sąd za zasadne roszczeniami powoda w tym postępowaniu.

Zgodnie z treścią art. 498 § 1 k.c., gdy dwie osoby są jednocześnie względem siebie dłużnikami i wierzycielami, każda z nich może potrącić swoją wierzytelność z wierzytelności drugiej strony, jeżeli przedmiotem obu wierzytelności są pieniądze lub rzeczy tej samej jakości oznaczone tylko co do gatunku, a obie wierzytelności są wymagalne i mogą być dochodzone przed sądem lub przed innym organem państwowym. Wskutek potrącenia obie wierzytelności umarzają się nawzajem do wysokości wierzytelności niższej (§ 2).

Istnienie wierzytelności pozwanej spółki względem powoda z tytułu kary umownej za naruszenie zakazu konkurencji zostało prawomocnie stwierdzone w postępowaniu toczącym się przed Sądem Okręgowym w Ł. pod sygn. akt (...), a następnie przed Sądem Apelacyjnym w Ł. pod sygn. akt (...). Wyrokiem z dnia 24 sierpnia 2018 r. wydanym w sprawie o sygn. akt (...) Sąd Okręgowy w Ł. zasądził od D. C. na rzecz pozwanej spółki tytułem kary umownej za naruszenie zakazu konkurencji kwotę 118.800 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 2 października 2012 r., a po rozpoznaniu

apelacji, wyrokiem z dnia 21 lutego 2019 r. wydanym w sprawie o sygn. akt (...) Sąd Apelacyjny w Ł. III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych zmienił zaskarżony wyrok Sądu Okręgowego w Ł. tylko w ten sposób, iż ustalił datę początkową płatności odsetek ustawowych na dzień 21 stycznia 2013 r.

Powyższe oznacza, iż pozwana spółka skutecznie mogła potrącić swoją wierzytelność (118.000 zł) z wierzytelnością powoda podlegającą zasądzeniu w niniejszym postępowaniu (16.994,56 zł), co w konsekwencji skutkowało umorzeniem obu wierzytelności do wysokości wierzytelności niższej i oddaleniem powództwa w niniejszej sprawie.

Strona powodowa powoływała się w toku postępowania na brak prawnej możliwości potrącenia wierzytelności pozwanej z wierzytelnością pracowniczą powoda. Jest to pogląd błędny i obalony w treści uzasadnienia uchwały Sądu Najwyższego z dnia 17 stycznia 2013 r. w składzie 7 sędziów w sprawie o sygn. II PZP 4/12 (OSNP 2013/13-14/147, LEX nr 1281360, Biul.SN 2013/1/24, M.P.Pr. 2013/7/362-371). O ile bowiem brak jest możliwości potrącenia wierzytelności o odszkodowanie z umowy o zakazie konkurencji z wynagrodzenia za pracę w świetle art. 87 § 1 k.p. nie budzi wątpliwości Sądu (dlatego też wydano w sprawie wyrok częściowy), to możliwość taka istnieje w przypadku wierzytelności z innych należności (m.in. ekwiwalentu za urlop).

Mając na uwadze proporcje, w jakich powód wygrał postępowanie, Sąd zastosował przepis art. 100 k.p.c. zd. 1, zgodnie z którym w razie częściowego tylko uwzględnienia żądań koszty będą wzajemnie zniesione lub stosunkowo rozdzielone. Sąd uwzględnił także treść przepisu art. 108 § 1 k.p.c., zgodnie z którym sąd rozstrzyga o kosztach w każdym orzeczeniu kończącym sprawę w instancji. W wydanym wyroku należało zatem rozliczyć także koszty procesu (i koszty sądowe) dotyczące roszczenia o wynagrodzenie za miesiące sierpień i wrzesień 2012 r., rozstrzygniętego prawomocnym wyrokiem częściowym wydanym w sprawie.

Powód wygrał niniejszy proces w 67% (z wyroku częściowego 10.138,75 zł + potrącone a należne tytułem ekwiwalentu za urlop 16.994,56 zł = 27.133,31 zł; 27.133,31 zł/40.230,13 zł = 0,67).

W części należnej powodowi, ale potrąconej (16.994,56 zł), pomimo wydania wyroku oddalającego powództwo (na skutek umorzenia obu wierzytelności w związku z potrąceniem) to powoda należało uznać za stronę wygrywającą proces. Do zaspokojenia wierzytelności powoda poprzez potrącenie wierzytelności doszło bowiem dopiero po wytoczeniu powództwa w niniejszej sprawie przez powoda (vide postanowienie Sądu Apelacyjnego we W. z dnia 29 lutego 2012 r. w sprawie (...); postanowienie Sądu Okręgowego w S. z dnia 25 lipca 2013 r. w sprawie (...)).

Koszty zastępstwa procesowego w niniejszej sprawie wynosiły kwotę 1.800 zł i zostały ustalone na podstawie obowiązującego w momencie wytoczenia powództwa rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz.U.2013.461.j.t.), a konkretnie na podstawie § 6 pkt 5 w zw. z § 12 ust. 1 pkt 2 tego aktu prawnego (2.400 zł x 0,75 = 1.800 zł). Koszty zastępstwa procesowego należne powodowi to kwota 1.206 zł (1.800 zł x 0,67), a koszty zastępstwa procesowego należne pozwanej to kwota 594 zł (1.800 zł x 0,33). Po wzajemnej kompensacji obu należności powodowi należy się tytułem kosztów procesu (kosztów zastępstwa procesowego) kwota 612 zł (1.206 zł – 594 zł = 612 zł), którą zasądzono w pkt II wyroku.

Zgodnie z treścią art. 113 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U.2016. poz. 623 j.t.) kosztami sądowymi, których strona nie miała obowiązku uiścić lub których nie miał obowiązku uiścić kurator lub prokurator, Sąd w orzeczeniu kończącym sprawę w instancji obciąży przeciwnika, jeżeli istnieją do tego podstawy. W myśl art. 35 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych w sprawach z zakresu prawa pracy pobiera się opłatę podstawową w kwocie 30 złotych wyłącznie od apelacji, zażalenia, skargi kasacyjnej i skargi o stwierdzenia niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia. Jednakże w sprawach, w których wartość przedmiotu sporu przewyższa 50.000 złotych, pobiera się od wszystkich pism procesowych opłatę sądową. Z uwagi na to, że w niniejszej sprawie wartość przedmiotu sporu wynosiła mniej niż 50.000 złotych powód był zwolniony od ponoszenia opłaty od złożonego pozwu, wynoszącej 5% wartości przedmiotu sporu zgodnie z art. 13 cytowanej ustawy. Z uwagi na fakt przegrania sprawy przez stronę pozwaną, Sąd – zgodnie z zasadą przewidzianą w ww. art. 113 ustawy o kosztach

sądowych w sprawach cywilnych – nakazał pobrać od pozwanej na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego Szczecin – Centrum w S. kwotę 1.357 zł stanowiącą 67% wygranej przez powoda ($27.133,31 \text{ zł} \times 5\% = 1.356,66 \text{ zł}$).

Z:

1. (...)

2. (...)

3. (...)

4. (...)

(...)